

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Чортківського медичного
фахового коледжу
канд. мед. наук

Любомир БЛИК

“ 04 ” 2026

ПРОГРАМА

вступного випробування

З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

для вступників на основі
повної загальної середньої освіти

Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Програма вступного випробування з історії України для вступників на основі повної загальної середньої освіти. – Чортків, 2026. – 10 с.

Укладачі програми:

Наталія СУЛИМА, викладач історії Чортківського медичного фахового коледжу

Алла БАЛА, викладач історії Чортківського медичного фахового коледжу

Пояснювальна записка

Програма вступного випробування з історії України для вступників до Чортківського медичного фахового коледжу розроблена на основі програми зовнішнього незалежного оцінювання, затвердженої Міністерством освіти і науки України від 26.06.2018р. № 696.

Програма охоплює курс історії України з найдавніших часів до сьогодення, який відповідає хронологічно послідовній лінійній системі шкільної історичної освіти.

Програма передбачає перевірку рівня сформованості у вступників насамперед історичної компетентності, до елементів якої належать:

хронологічна компетентність - уміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати близькі та далекі причино- наслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах, виявляти зміни і тяглість життя суспільства;

просторова компетентність - уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля;

інформаційна компетентність - уміння працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти і критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел;

логічна компетентність - уміння визначати і застосовувати теоретичні поняття для аналізу й пояснення історичних подій та явищ, ставити запитання та шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні його інтерпретації,

аксіологічна компетентність - уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, суголосну до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей, осмислювати зв'язки між історією і сучасним життям.

Вступне випробування з історії України проводиться у формі індивідуальної усної співбесіди.

Для конкурсного відбору осіб при прийомі на навчання для здобуття освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр використовується 200-бальна шкала оцінювання.

Критерії оцінювання вступників співбесіди з історії України на основі повної загальної середньої освіти

Рейтингова оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень вступника
100-104	Вступник з допомогою екзаменатора може відтворити 2-3 події, дати.
105-109	Вступник з допомогою екзаменатора може відтворити кілька історичних
110-114	Вступник з допомогою екзаменатора описує історичні події без пояснень причин, здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання.
115-119	Вступник з допомогою екзаменатора історичні поняття.
120-124	Вступник самостійно формулює історичні поняття, наводить приклади.
125-129	Вступник знає основні дати, орієнтується в хронології.
130-134	Вступник самостійно відповідає на запитання, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами.
135-139	Вступник самостійно може поверхово аналізувати історичні події та явища і робити певні висновки.

140-144	Вступник самостійно правильно відтворює логіку історичних подій, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними.
145-149	Вступник самостійно правильно аналізує явища, оцінює діяльність історичних постатей.
150-154	Вступник самостійно логічно висвітлює події з точки зору історичного взаємозв'язку.
155-159	Вступник самостійно синхронізує історичні події; формулює та чітко аргументує власну думку.
160-164	Вступник самостійно оперує історичним матеріалом, самостійно аналізує та систематизує історичні явища.
165-169	Вступник самостійно висловлює стандартну аргументацію при оцінці історико-політичних явищ; чітко тлумачить поняття.
170-174	Вступник має глибокі знання історичних подій, явищ, лідерів.
175-179	Вступник може визначати тенденції та протиріччя історичних процесів; робить аргументовані висновки.
180-184	Вступник логічно відтворює початковий матеріал, вирішує проблемно-історичні завдання.
185-189	Вступник робить власні аргументовані судження, застосовує теоретичні поняття для аналізу й пояснення історичних подій та явищ.
190-194	Вступник представляє власні судження щодо історичних процесів та явищ; користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки.
195-200	Вступник вирішує складні проблемні завдання, осмислює зв'язки між історією і сучасним життям.

1. Вступ до історії України.

Історія України як наука. Джерела з історії України: речові, усні, писемні, візуальні.

2. Стародавня історія України.

Поява та розселення людей на території України. Заняття привласнювального господарства. Неолітична революція. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Ремесла. Трипільська і середньостогівська археологічні культури. Кочовики раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та в Криму. Велике переселення народів. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян. Історичні витоки українського народу

3. Русь-Україна (Київська держава)

Розселення східнослов'янських племінних союзів (поляни, сіверяни, уличі, тиверці, хорвати (білі хорвати), волиняни (дуліби, бужани), древліани). Назва «Русь». Руська земля. Утворення Русі-України (Київської держави). Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність перших київських князів. Державотворення кінця X - середини XI ст. Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда». Правління наступників Ярослава Мудрого. Русь - Україна (Київська держава) в першій третині XII ст. Боротьба з половецькою загрозою. Роздробленість Русі-України (Київської держави). Суспільно-політичне та господарське життя. Культура й духовність.

4. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава). Монгольська навала

Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Розбудова Галицько-Волинської держави (королівства Руського) в 1238-1264 рр. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава) за нащадків Данила Романовича. Суспільно-політичне та господарське життя. Культура й духовність.

5. Руські удільні князівства у складі іноземних державу другій половині XIV – першій половині XVI ст. Кримське ханство

Змагання Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Вхід українських земель до складу сусідніх держав (Угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія, Московське царство). Кревська унія. Велике князівство Руське Свидригайла. Остаточна ліквідація Волинського та Київського удільних князівств. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Османської імперії. Виникнення козацтва. Соціально-економічне життя. Культура й духовність.

6. Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI ст.

Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 1590-х років. Братський рух. Утворення греко-католицької церкви. Культура й духовність.

7. Українські землі в складі Речі Посполитої в першій половині XVII ст.

Зміни в соціально-економічному житті. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства та Османської імперії. Козацькі повстання 1620 – 1630-х рр. «Ординація Війська Запорозького...».

Культура. Відновлення вищої православної церковної ієрархії 1620 р. Духовність.

8. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б. Хмельницького середини XVII ст.

Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави - Війська Запорозького. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність уряду Б. Хмельницького.

9. Козацька Україна наприкінці 50-х - 80-тих рр. XVII ст.

Внутрішньо-та зовнішньополітична діяльність гетьманів козацької України 50 - 80-х рр. XVII ст. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно- територіальний устрій Слобідської України.

10. Українські землі наприкінці XVII - у першій половині XVIII ст.

Гетьманщина в 1687-1709 рр. Повстання під проводом Семена Палія (1702-1704 рр.). Північна війна і Україна. Внутрішньополітична діяльність гетьманів козацької України 20-30-х рр. XVIII ст. Обмеження автономії Гетьманщини. Діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду» (1733-1750 рр.). Культура. Києво-Могилянська академія. Духовність.

11. Українські землі в другій половині XVIII ст.

Внутрішня політика останнього очільника Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація Запорозької Січі. Ліквідація автономії Гетьманщини. Опришківський та гайдамацький рухи. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.). Реформи Марії Терезії та Йосифа II та їх вплив на українські землі. Культура й духовність.

12. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII - у першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Українське національне відродження: початок, періоди й особливості. Відновлення українського козацтва в час французько-російської війни. Кирило- Мефодіївське братство. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.

13. Західноукраїнські землі в складі Австрійської імперії наприкінці XVIII - у першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848-1849 рр. Діяльність Головної Руської Ради (1848-1851 рр.). Досвід парламентаризму.

14. Культура України кінця XVIII - першої половини XIX ст.

Освіта, наука, література, образотворче мистецтво, архітектура. «Історія русів». Галицько-руська матиця. Собор руських вчених.

15. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

Події Кримської війни 1853-1856 р.р. на українських землях та поразка Російської імперії. Реформи 1860-1870-х рр. і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадівського руху. Журнали «Основа», «Громада», «Київська старина». Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства» (1873-1876 рр.). Братство тарасівців. Національне відродження кримськотатарського народу.

16. Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.

Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Діяльність культурно-Освітнього товариства «Просвіта». Українські видання: «Правда», «Діло», «Записки Наукового товариства імені Шевченка». Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Політизація українського національного руху та утворення перших політичних партій.

17. Культура України в другій половині XIX - на початку XX ст.

Піднесення української культури. Розвиток освіти, науки, літератури, музичного, образотворчого, театрального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Релігія і церква.

18. Українські землі у складі Російської імперії в 1900-1914 рр.

Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Земельна реформа Петра Столипіна та її вплив на Україну. Консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька й автономістська течії в національному русі. Події революції 1905-1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Діяльність «Просвіти». Посилення російського імперського наступу на Україну в 1907-1914 рр.

19. Українські землі у складі Австро-Угорщини у 1900-1914 рр.

Становище промисловості та сільського господарства. Радикалізація українського політичного руху. Вплив греко-католицької церкви на піднесення національної свідомості населення західноукраїнських земель.

20. Україна в роки Першої світової війни

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада. Воєнні дії на території України в 1914-1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914-1917 рр.

21. Початок Української революції.

Революційні події в Україні в 1917 - на початку 1918 р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення українців.

Універсали Української Центральної Ради (УЦР). Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення Української Народної Республіки (УНР).

Кримськотатарський національний рух. «Всеукраїнський з'їзд рад» у м. Харків. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій біля станції Крути. Події 1917 р. в Криму. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим. Конституція УНР.

22. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності

Гетьманський переворот. Українська Держава. Західноукраїнська Народна Республіка. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Акт злуки УНР та ЗУНР. Українсько-польська війна 1918-1919 рр.

Директорія. Друга війна більшовицької Росії з УНР. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р.

Політика воєнного комунізму. Червоний терор. Військова інтервенція Антанти на півдні України. Денікінський режим в Україні. Повернення більшовицької влади. Перший Зимовий похід. Варшавська угода між та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Перший зимовий похід армії УНР - Холодноярська республіка(1919-1922 рр.). Культура та духовність.

23. Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні

Масовий голод у південних губерніях УСРР. Антирелігійна кампанія. Неп в УСРР. Вхід УСРР до складу СРСР. Утворення Кримської АСРР. Національна політика в УСРР. Молдавська АСРР. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності.

Політика коренізації/українізації в УСРР. Згорання непу і перехід до директивної економіки. Індустріалізація. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Культура. Духовне життя.

24. Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні

Форсована індустріалізація, насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932-1933 рр. – геноцид Українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920-х - початку 1930-х рр. Згорання українізації.

Ідеологізація суспільного життя в Україні. Культ особи. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Антирелігійна кампанія. Національно-демографічні зміни. Розстріляне відродження.

25. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період.

Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне і соціальне становище населення.

Українська кооперація. Просвітні організації краю. українські політичні і громадські організації. Українська військова організація та ОУН.

Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя.

Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно- політичне й соціально- економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культура та духовність. Політичне і культурне життя української еміграції.

26. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.)

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянізація. Масові політичні репресії 1939-1940 рр. Початок німецько- радянської війни. Бойові дії в 1941-1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Злочини комуністичного тоталітарного режиму. Окупація України військами Німеччини та її союзниками. «Новий порядок». Масове знищення мирного населення. Холокост. Опір окупантам.

Український визвольний рух. Проголошення Акта відновлення Української Держави. Поліська Січ. Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух. Бойові дії 1942-1943 рр. Вигнання німецьких військ їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Тегеранській, Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни. Культура й духовність.

27. Україна в перші повоєнні роки

Україна - співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Посилення радянізації та репресії у західних областях УРСР. Український визвольний рух у 1940-1950-х рр. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1945-1946 рр.). Операції «Вісла» і «Захід». Ліквідація УГКЦ.

Внутрішньополітична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946-1947 рр. Ідеологічні кампанії. «Чистки» творчої інтелігенції. Культура й духовність.

28. Україна в умовах десталінізації

Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація і лібералізація суспільного життя. Зміни адміністративно- територіального устрою: входження Кримської області до складу УРСР. Зміни в управлінні господарством. Зародження дисидентського руху та його течії. «Шістдесятництво». Антирежимні виступи 1960-х рр. Культура й духовність.

29. Україна в період загострення кризи радянської системи

Ідеологічні орієнтири партійно- радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби.

Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод. Самвидав. Кримськотатарський національний рух. Культура й духовність.

30. Відновлення незалежності України

Початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Гласність і політичний плюралізм. Український національно-демократичний рух. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи. Вибори до Верховної Ради УРСР і до місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті.

Створення Автономної Республіки Крим (АРК). Меджліс кримськотатарського народу (червень 1991 р.). Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України. Культура. Духовне відродження.

31. Становлення України як незалежної держави

Державотворчі процеси в незалежній Україні. Повернення кримських татар на батьківщину. Статус Криму. Суспільно-політичне життя. Особливості формування багато-партійності. Конституція України. Економіка України в 1991-1998 рр. та в 1998-2004 рр. Запровадження гривні. Демографічні та міграційні процеси. Олігархічна система. Початок інтеграції в європейський і світовий простір. Політична розбудова суспільства. Рухи протесту на початку 2000-х рр. Помаранчева революція. Україна в системі міжнародних відносин. Культура й духовність.

32. Творення нової України

Суспільно-політичне життя України в 2005-2013 рр. Авторитарний режим Віктора Януковича. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирного врегулювання.

Соціально-економічний розвиток України до та після 2014р. Євроінтеграційний поступ України: угода про асоціацію між Україною та ЄС. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС для громадян України. Культура і духовність.

Перелік рекомендованої навчальної літератури:

1. «Історія України» підручник для 7 класу ЗНЗ. Власов В.С. ТОВ «В-цтво «Генеза», 2015.
2. «Історія України» підручник для 7 класу ЗНЗ. Смолій В.А., Степанков В.С. ТОВ «Видавництво «Генеза», 2015.
3. «Історія України» підручник для 7 класу ЗНЗ. Гісем О.В., Мартинюк О.О. Ранок. 2015.
4. «Історія України» підручник для 7 класу ЗНЗ. Гупан Н.М., Смагін І.І., Пометун О.І. ТОВ «Видавничий дім «Освіта», 2015.
5. «Історія України» підручник для 8 класу ЗНЗ. Швидько Г.К., Чернобай П.О. ТОВ «Видавництво «Генеза», 2016.
6. «Історія України» підручник для 8 класу ЗНЗ. Струкевич О.К. ТОВ «Видавництво «Грамота», 2016.
7. «Історія України» підручник для 8 класу ЗНЗ. Власов В.С. ТОВ «В-цтво «Генеза», 2016.
8. «Історія України» підручник для 8 класу ЗНЗ. Сорочинська Н.М., Гісем О.О. Навчальна книга – Богдан, 2016.
9. «Історія України» підручник для 8 класу ЗНЗ. Гупан Н.М., Смагін І.І., Пометун О.І. ТОВ «Фоліо», 2016.
10. «Історія України» підручник для 8 класу ЗНЗ. Бурнейко І.О., Наумчук О.В., Крижановська М.Є., Штанько О.Ф. ТОВ «Видавництво «Астон», 2016.
11. «Історія України» підручник для 9 класу ЗНЗ. Власов В.С. Літера-ЛТД, 2017.
12. «Історія України» підручник для 9 класу ЗНЗ. Гісем О.В., Мартинюк О.О. ТОВ «Видавництво «Ранок», 2017.
13. «Історія України» підручник для 9 класу ЗНЗ. Пометун О.І., Гупан Н.М., Смагін І.І. ТОВ «Фоліо», 2014.
14. «Історія України» підручник для 9 класу ЗНЗ. Турченко Ф.Г., Мороко В.М. ТОВ «Видавництво «Генеза», 2017.
15. «Історія України (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Власов В.С., Кульчицький С.В. Електронний підручник, 2018.
16. «Історія України (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Гісем О.В., Мартинюк О.О. Електронний підручник, 2018.

17. «Історія України (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Пометун О.І., Гупан Н.М. Електронний підручник, 2018.
18. «Історія України (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Сорочинська Н.М., Гісем О.В. Електронний підручник, 2018.
19. «Історія України (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Струкевич О.К. Електронний підручник, 2018.
20. Історія України [рівень стандарту] : підручник для 11 кл. закл. загальн. серед. освіти / Н. М. Сорочинська, О. О. Гісем. - Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2019.
21. Історія України (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / В. С. Власов, С. В. Кульчицький, О. Є. Панарін. – Київ : Літера ЛТД, 2024.
22. Історія України (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / А. А. Галімов, О. В. Гісем, О. О. Мартинюк. - Х. : Вид-во «Ранок», 2024.
23. Історія України. Рівень стандарту : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / Г. М. Хлібовська, М. Є. Крижановська, О. В. Наумчук, - Тернопіль : Астон, 2024.